

Kertomus fil.kand.Torsten Edgren'in tutkimuksista Honkilahden Kolmhaara kampakeraamisella asuinpaikalla 5-16.6 1961 välisenä aikana. Kertomukseen kuuluu 6 karttaa, valokuvat 25499 - 25528 sekä Esihistoriallisen osaston luettelo 15218.

Kesällä vuonna 1951 jatkettiin edellisinä vuosina aloitettuja kaivauksia Honkilahden Kolmhaarassa tällä kertaa osaksi Honkilahden kunnan osaston anomuksesta myöntämin varoin, (30.000.-). Tarkoituksena oli sekä asuinpaikalla sijaitsevan kalmistoalueen tutkiminen että kauempana pohjoiseen olevan suuren siirtolohkaren juurella sijaitsevan oletetun asuinkuopan kaivaminen. Työssä oli allekirjoittaneen johdolla seitsemän paikka kuntalaista sekä avustajina Aarne Kopisto ja abit. Juha Salmo.

Kalmistoalueella tutkittiin kaikkiaan n. 135 neliometriä. Tutkittu alue sekä siinä sijainneet haudat on merkitty vuoden 1960 kaivauksista annetun kertomukseen liitetyn yleiskarttaan.

Maa oli paikalla hyvin karkeaa. Kaivausneliössä T 3 oli pieni punamultaläikkä (2 x 1 x 1 cm) sekä ruudussa U 3 kaksi samantapaista. Kaivausneliössä V 7 oli pystykivi mutta ei mitään muuta hautaan viittaavaa.

Haudaksi No XVI on merkitty pystykiven ympärillä ja sen pohjoispuolella sijaitseva punamultaläikkä. Se sijaitsi kaivausneliöissä U ja V 7-8. Haudassa oleva punamulta oli koostumukseltaan jollain tavoin sitkeä mutta luunjätteitä ei voinut havaita.

Hauta XV sijaitsi kaivausneliössä V 8 länsi-itä suunnassa ja paljon syvemmällä kuin muut haudat. Itäpäässä oli kahden pyöreän kiven tukema pystykivi. Sen ~~itä~~ länsi-^{länsi-}puolella oli n. 115 cm pitkä ja n. 50 cm leveä punamultaläikkä. Sen paksuus oli n. 2 cm. Ympärillä oli hyvin lujasti pakattua maata johon tuskin edes soralapio pystynyt. Tämä kova pohjasora esiintyi kaikkialla kalmisto-

alueella mutta hauta XV oli ainoa joka oli kaivettu siihen. Hauta oli löydötön eikä siinä todettu minkäänlaisia luurangon jätteitä.

Hauta XVII (paasiarkku) sijaitsi kaivausneliössä S 7 suunnassa SW-NE ja oli koottu hyvin iso~~kokoisista~~ paa^asteista. Arkku oli täynnä hyvin hienoa hiekkaa. Lounaispään päätykivi oli pystysuorassa asennossa kuten myöskin pitkän eteläsivun suurin kivi. Toisella pitkällä sivulla oli kaksi hyvin suurta, 5-7 cm paksua, kiveä puolipystyssä ~~koiseen~~ jotka nojasivat toisen pitkän sivun pystykiveä vastaa. Haudan pohjalla oli ohut, 1-2 cm paksu, punamultakerros, joka peitti koko pohjan. Hiukan vahvempi se oli haudassa todettujen luunjätteidensä kohdalla. Melkein olemattomaksi käyneiden luiden leveys oli n 3 cm, paksuus n. 1 cm. Pään ^hhdalla oli pyöreä punamultaläikkä. Luiden alla oli hiukan hiiltä. Hauta oli löydötön.

Hauta XVIII sijaitsi kaivausneliössä S 7 ja oli suurin piirtein länsi-itä suunnassa. Se oli n. 60 cm pitkä ja sen molemmissä päissä oli pystykivi (punaista hiekkakiveä). Länsipään pystykiv~~ä~~ä oli tukemassa kaksi kiveä joista eteläpuolinen oli pyöreä. Pystykivien välillä oli 35 x 20 cm laaja soikea punamultaläikkä, jonka vahvuus oli n. 2 cm. Hauta oli löydötön.

Hauta XIX (paasiarkku) sijaitsi kaivausneliössä R 5, osaksi neliössä S 5, ja oli tarkalleen suunnassa länsi-itä. Arkun itäpäässä oli selvä pystykivi. Arkun pitkällä sivuilla oli isoja, n. 2-7 cm paksuja, laakakiviä, jotka osaksi nojasivat toisiinsa. Länsipäässä ei ollut pystykiveä. Arkun länsipäässä, 145 cm länteen sen itäpäässä olevasta päätykivestä, löytyi huonosti säilyneitä hampaan jäännöksiä ja täällä pään kohdalla oli vahvasti punamultaa. Noin 20 cm tästä ^{lounaispuolelle} ~~kaakoon~~ oli toinen melko vahva punamultaläikkä jossa esiintyi luuta. Koka haudan pohja oli punamullan värjäämä ja siinä erottui selvästi vainajan alaraajat. "Polvien" kohdalla oli taas vahvempi läikkä (ks. piirrosta). Hauta oli löydötön.

Asuinpaikka-alueella, lähellä vuoden 1956 kaivaus- aluetta tutkittiin n. 84 neliometriä käsittävä asuinkuoppa. Se oli selvästi eroitettavissa jo ennen kaivausten alkua matalana

painautumana. Kaivaustyötä vaikeutti jonkunverran kuopassa kasvaneet isot männyt sekä kuopan toisessa reunassa oleva hyvin iso propsipino. Tämän kuopan ja valtion sorakuopan välillä on ainakin kaksi samannäköistä painautumaa, molemmat vielä tutkimatta.

Pituussuunnassa, linjalla y, oli asuinkuopan vallin ja pohjan välinen ero suurin eli n. 0,75 metriä, (reuna 44,61 mymp, pohja 43,86 mymp). Kulttuurikerroksen syvin kohta oli 43,27 mymp. Korkeudet punnittu Löytyn ja Pereen sorakuoppien välillä olevasta rajapyykistä jonka korkeudeksi Meinander on ilmoittanut 45,46 metriä. Kulttuurikerros oli melko vahva ja yleispätevästi voi sanoa että se oli ohuempi kuopan keskustassa kuin sen reunoilla. Kaivausneliöissä C ja B 5 oli kulttuurimaakuoppia, ruudussa D 2 ja C-D 3 oli kaksi pientä liettä, joissa oli niukasti kiviä, yhdessä tai kahdessa kerroksessa, kuten ruudussa C 7 missä lisäksi oli nokimaaläikkä sekä runsaasti keramiikkaa.

Piitä tuli melko tasaisesti koko tutkitulta alueelta, runsaimmin kuitenkin alueen kaakkoisosista mistä myöskin tärkeimmät esinelöydöt sekä pääosa keramiikasta tuli esille. Kaivausneliöissä D 6 ja B 5 todettiin pieniä punamulta-äikkäitä, (neliössä B 5 kaksi läikkää joiden suuruus oli n. 10 x 10 cm, pl. 227 ja 252 Kp:n ollessa 070) jotka sijaittivat itse kulttuurikerroksessa, lähinnä lähellä sen alarajaa. Mitään hautaukseen viittaavaa ei ollut todettavissa. Läikkien paksuus vaihteli yhdestä kahteen senttimetriin.

Asuinkuopan eteläpuolelle tehtiin 2 x 2 metriä suurinen koekuoppa (A) jossa maaperä oli ~~hyvin~~ karkeampaa kuin itse kuopassa missä oli hienon hienoa hiekkaa. Koekuopasta tuli joitakin löytöjä mutta näytti siltä kuin asuttu alue loppuisi näillä mailla. Asuinkuopan pohjoispuolelle tehtiin myöskin koekuoppa ja on ilmeistä että kivikaudella asuttu alue jatkuu aina vuoden 1956 kaivausalueen rajalle saakka. Näitä kysymyksiä voitaneen ratkaista v. 1962 suoritettavien kaivausten yhteydessä.

Kesällä vuonna 1960 todetusta, maanviljelijä Ensio Sini-salon maalla sijaitsevalta asuinpaikalta (Hinnerjoki, Vaaljoki Käärilahti) oli maanomistaja jälleen löytänyt joitakin esineitä

(KM 15347, aikaisemmat 14744 ja 15118). Paikalla pitäisi allekirjoittaneen mielestä suorittaa pienehkö~~s~~ koekaivauk~~se~~ koska asuinpaikka nähtävästi on koskematon eikä sijaitse pellolla kuten esim. Hinnerjoen toisella puolella oleva Lammilan asuinpaikka.

Helsingissä tammikuun 29 p:nä 1962

Torsten Edgren
Torsten Edgren

diäsi löyly kuopassa

25579

Vallion kuoppa etelästä

25504

Kalvuston ja asuinpaikan välinen
rotko etelästä

25505

Hauta xv

25520

Hauta xv

25521

Hauta XVII

25522

Hauta XVII

25523

Hauta XVII

25524 Jorsten Elgren 1961

Hauta XVII

25525

Hauta XVII

25526

Asuinkuoppa tutkitaan, takana Valtion torakuoppa.
Valok. etelästä.

25527

Kaivauksen asuinkuopasta.

25528 #94216

Hauta xix

25506

Hauta xix

25508

Hauta xix

25507

Hauta xix

25509

Hauta xix

25510

Hauta xix

25512

Hauta xix

25511

Hauta xix

25513

xix

25515

25516

Hauta

Hauta XVIII

25578
94215

XVIII

Hauta XVIII

25514

Kalmistoalue kunnitetaan

25499

Kalmisto

25500

Kalmisto

25517 Josten Edgren 1961

94217

Kaivaukset asuinhuopassa aloitetaan. 25501

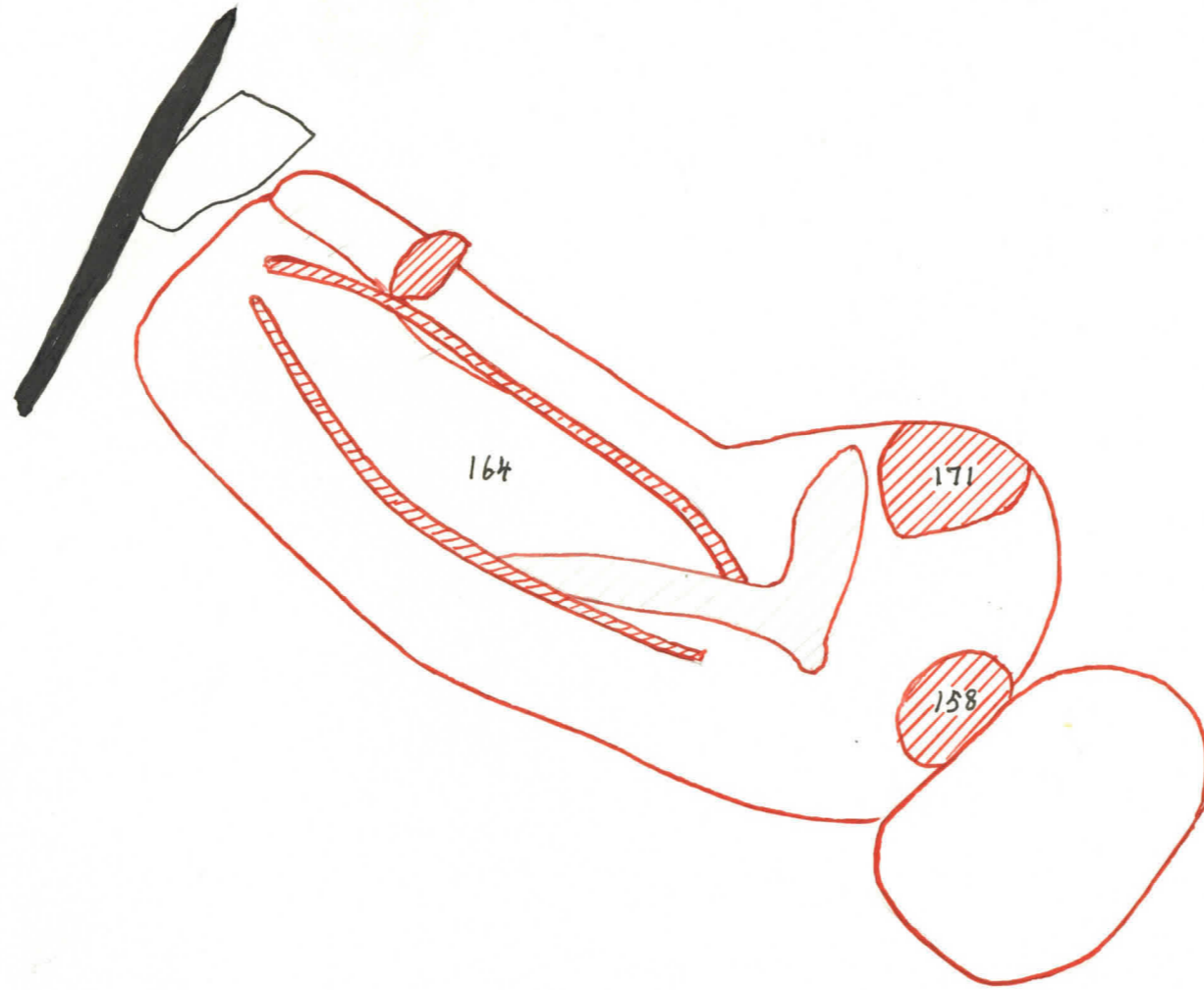

Asuinhuopassa. 25502

Asuinhuopassa. 25503
Jorsten Lilgren 1961

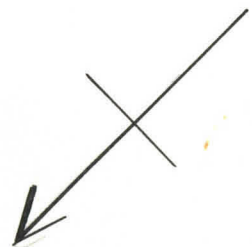
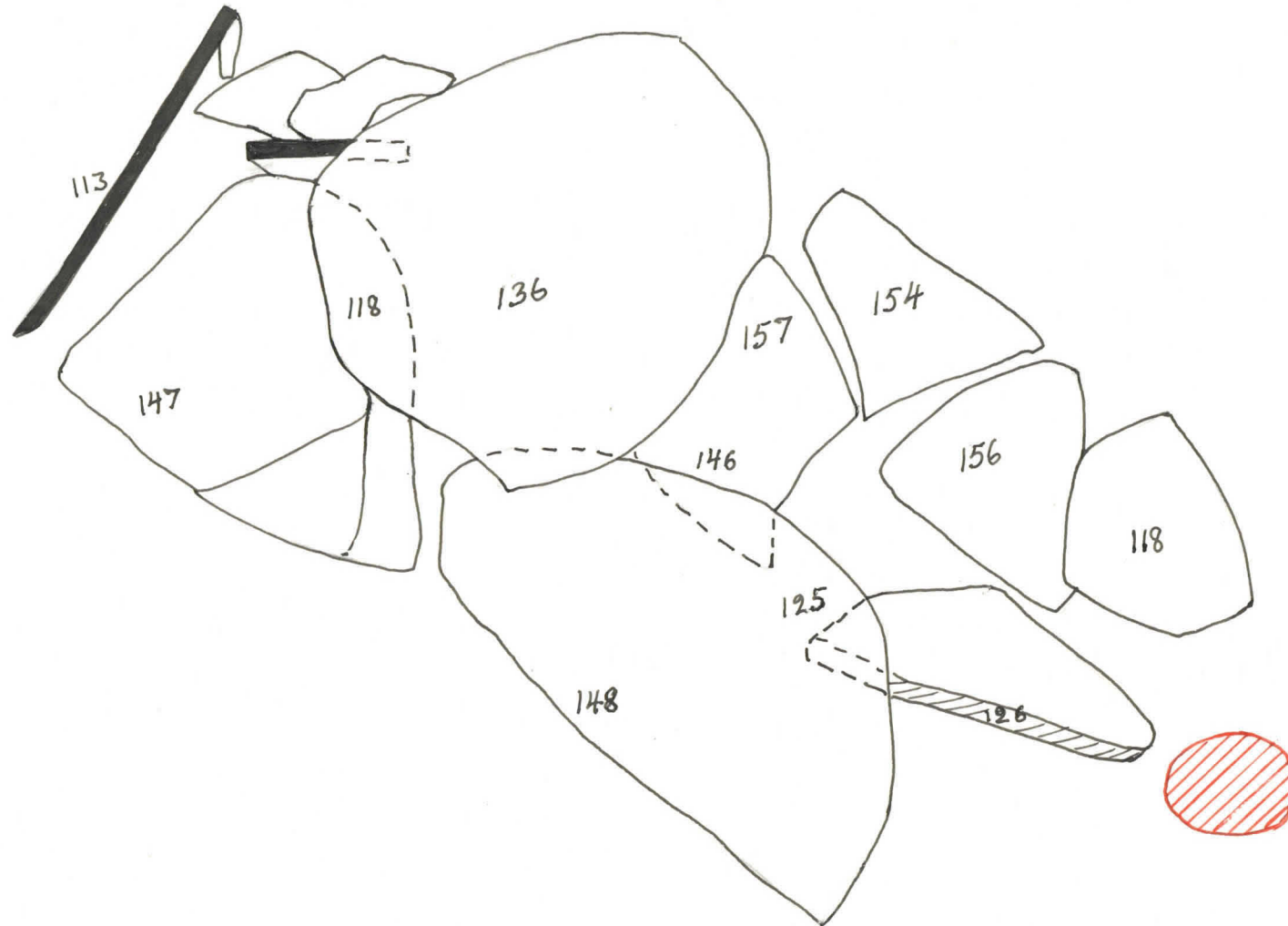
HONKILAHTI, KOLMHAARA
T. Edgren 1961
1:10
Hauta XIX pohja

HONKILAHTI, KOLMHAARA.

T. Edgren 1961

1:10
Hauta XIX

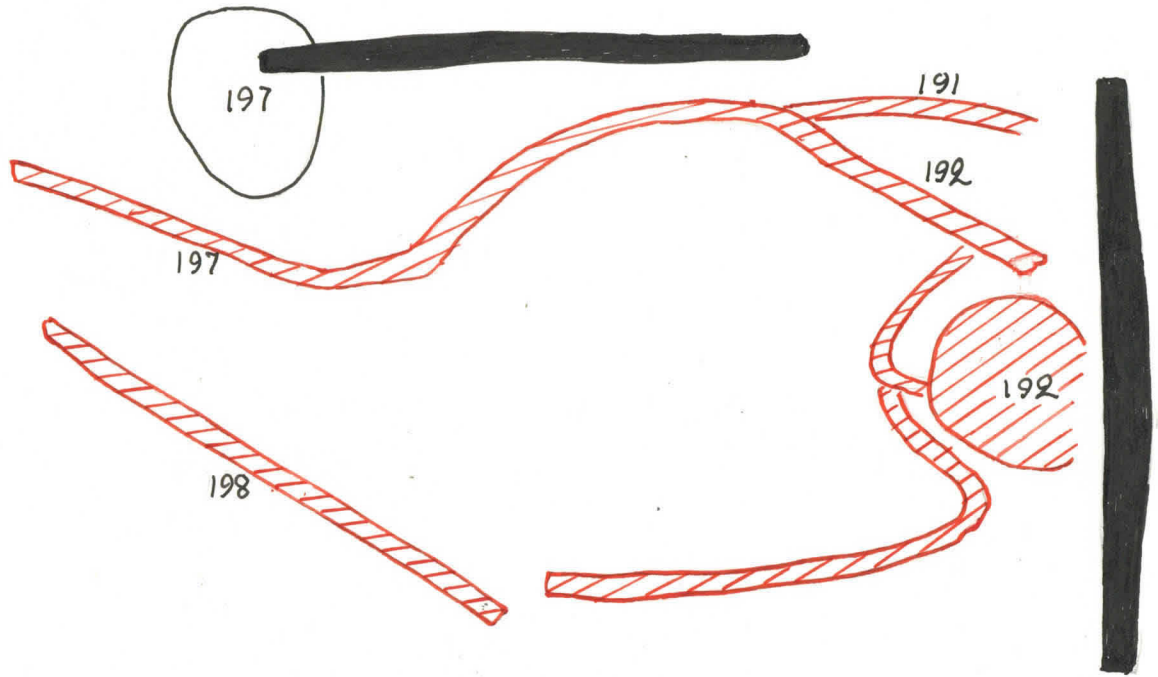
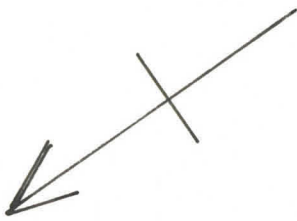

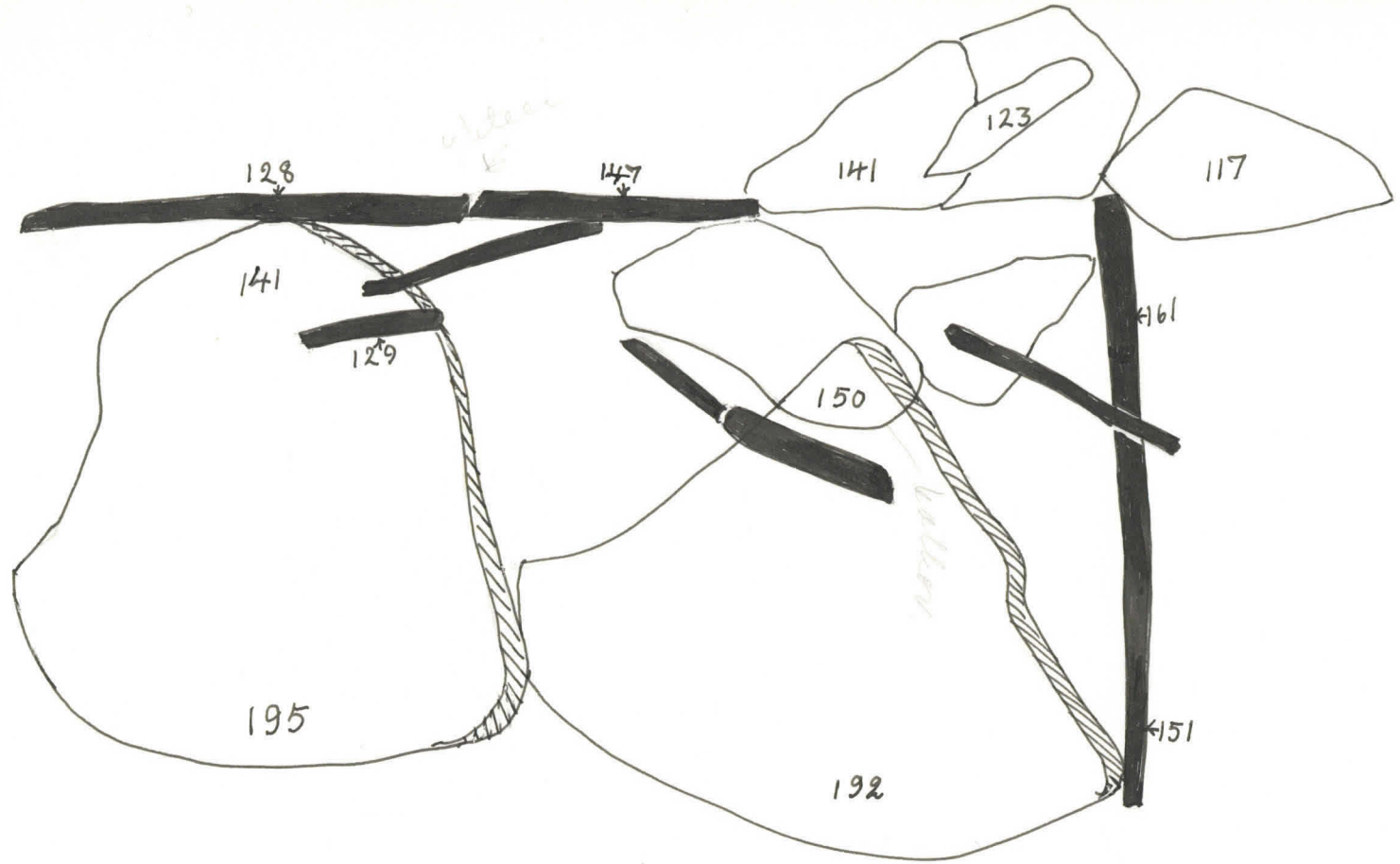
HONKILAHTI, KOLMHAARA

T. Edgren 1961

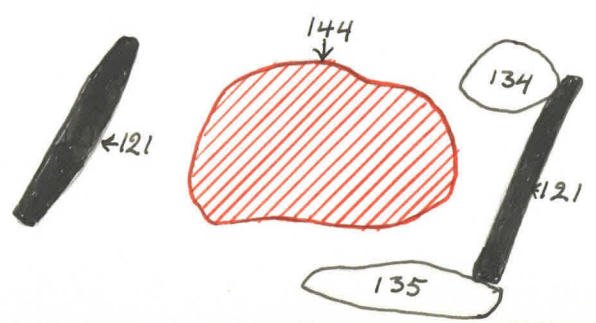
1:10

Hauta XVII pohja

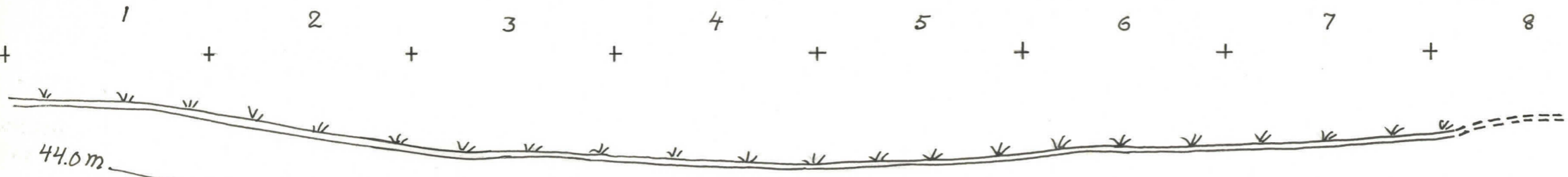

HONKILAHTI, KOLMHAARA
 T. Edgren 1961
 1:10
 Haudat XVII ja XVIII

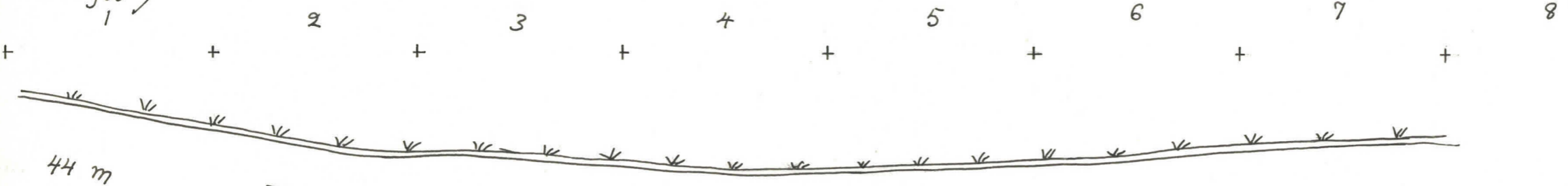
Linja X

	pinta	pohja
	4456	
	4447	4361
	4407	4342
+	4402	4338
	4388	4329
	4399	4341
	4416	4350
	4434	4335

43.0m

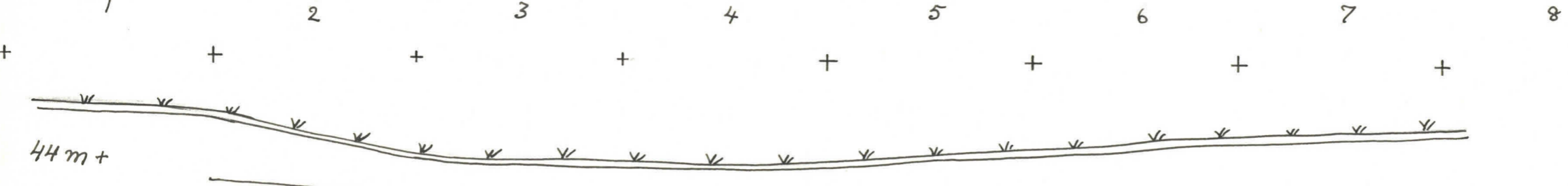
Linja Y

	pinta	pinta juok.	pohja
	4461	4395	
	4458	4401	
	4449	4403	
	4438	4408	
+	4432	4415	
	4425	4416	
	4419	4417	
	4413	4420	
	4409	4421	
	4408		
	4403		
	4395		pohja
	4396		4358
	4386		4342
	4386		4349
	4386		4351
	4389		4359
	4387		
	4388		

43m

Linja Z

	pinta	pohja
	4461	
	4445	4372
	4413	4369
	4409	4354
	4415	4327
	4417	
	4427	4373
	4432	

43m+

HONKILAHTI, KOLMHAARA
T. Edgren 1961

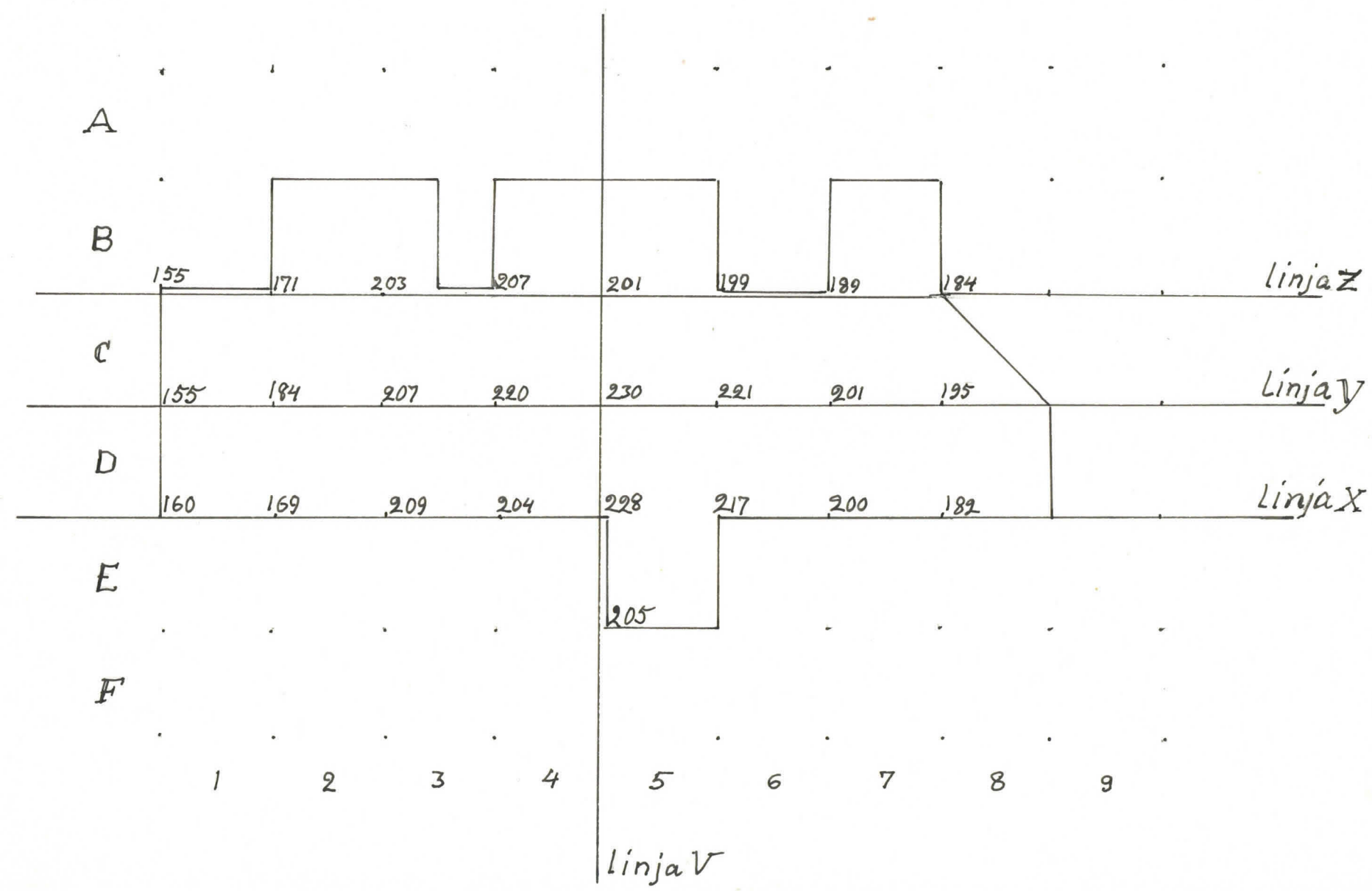
Poikkilinja (4-5) v

44m

43m

HONKILAHTI, KOLMHAARA

T. Edgren 1961

pinta	pohja
4433	
4427	4361
4422	
4418	4327
4415	
4403	
4395	4346
4388	
4386	
4383	4329
4384	
4387	
4388	
4393	4337
4399	
4405	
4411	

PIINTAPUNNITUS Kp=070